

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

18. An adultis in articulo mortis possit ministrar Sacramentum
Confirmationis? Et an sit præceptum, data opportunitate, suscipiendi
Confirmationem? Ex p. 5. tr. 3. res. 30.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

RESOL. XVIII.

An adultis in articulo mortis possit ministrari Sacramentum Confirmationis? Et an sit preceptum, data opportunitate, suscipiendi Confirmationem? Ex part. 5. tr. 3. Ref. 30.

§. 1. Respondeo affirmativè cum Sancio in se- lect. dispur. 40. num. 4. Igitur ægroti in periculo mortis, si antea confirmati non fuerint, optimum esset eos per Episcopum consignari, c. ut Episcopi, de Consecr. dist. 5. Idem docet Hugo S. Vict. 2. de Sacr. p. 7. c. 3. D. Th. hic art. 8. D. Bonaventura, Soto, & alij in 4. dist. 7. favètque ratio: nam etiam si fortè non convalescant, tamen Sacramentum iis prodest simpliciter ad augmentum gratiæ, quæ est per se aliquid præstantissimum, prodest quoque ad pugnam cum carne propria, & cum dæmone ipso in articulo mortis, imò ad molestias morbi facilius tolerandas; quamvis enim fateamur aliud Sacramentum fuisse institutum contra tentationes mortis, nimirum Extremam-Unctionem, sed tamen bonum bono additum efficit aliquid melius, & funiculus duplex fortius adstringit. Adde quòd morbi aliquando sunt valde diuturni, & multorum nunc mensium, nunc annorum. Aliqui citant hic Innocentium I. ep. 1. sed malè, non enim ibi agit de Sacramento Confirmationis, sed Extremæ-Unctionis, quod quidem ait Episcopus ægrotis conferre posse, & licet utatur vocabulo Chrismatis, tamen vel accipit Chrisma improprie pro qualibet sacri olei unctione, vel intelligit Episcopos uti posse sacro Chrismate ad Extremam-Unctionem, quod non licet Sacerdotibus. Unde ex his Adrianus in 4. de Confirmatione, art. 1. putat obligari sub mortali infirmos sacramentum Confirmationis sumere, ubi esset consuetudo obligatoria, sed Zambranus de Sacram. Confirmat. cap. 2. dub. 5. num. 4. credit dictam consuetudinem modò non reperiri alicubi.

2. Sed dices, non solùm ex consuetudine, sed ex præcepto teneri adultos Confirmationem sumere, ut docet Scotus in 4. distinct. 7. quest. 2. D. Bonavent. art. 3. qu. 2. D. Anton. in 3. part. tit. 14. c. 14. VValdenis lib. 2. de Sacram. cap. 111. Sylvelter ver. Confirmatio, num. 3. Hugo de S. Victore lib. 2. de Sacrament. part. 3. cap. 3. & Petrus Sotus lect. 2. de Confirmatione, & probatur ex D. Cypriano ep. 70. ubi ait, necessarium esse, ut baptizati ungantur Chrismate: ista enim necessitas præ se fert aliquod præceptum; eodèmq; modo loquitur D. Melchiodes epist. ad Episcopos Hispania. Etiam si morituris sufficiant regenerationis auxilia, tamen victuris necessaria sunt Confirmationis beneficia: & duo hæc Sacramenta ita juncta sunt, ut ab invicem, nisi morte præveniente, separari nullatenus possint, & unum sine altero ritè perfici nequeat, cap. de his, de consecrat. distinct. 5. Concilium Aurelian. can. 3. baptizatus non censetur Christianus; nisi post Confirmationem Episcopalem, intellige planè ac perfectè Christianus. Huc quoque pertinet cap. omnes fideles de Consecrat. distinct. 5. ex Epistola Urbani. Omnes inquit, fideles post Baptismum debent accipere Spiritum sanctum per impositionem manuum Episcopi, ut plenè Christiani inveniantur. Accedit ratio, etenim vita hæc plena est innumeris tentationibus, & militia est vita hominis super terram: ergo qui potest hoc Sacramentum suscipere, nec ta-

Sup. hoc supra in Ref. r. 6. §. ult. & in Ref. 17. per totam. & in alijs ejus annot.

ANTON. OPERA TOM. 13 II E III

RESOL. XVII.

An quis peccet mortaliter non suscipiens Sacramentum Confirmationis, dummodo non adsit contemptus?

Et an notabilis negligentia contemptus censeatur, ut si quis data opportunitate suscipiendi illud Sacramentum, qualem postea facile non habiturus sit, illud suscipere intermitat?

Et notatur, quod per accidens, ut ratione scandali, possit omisso hujus Sacramenti esse peccatum mortale. Ex part. 3. tract. 4. Ref. 25.

§. 1. Ego alibi negativam sententiam docui cum multis Doctoribus, quibus nunc addo Valentiam tom. 4. disp. 5. q. 2. punct. 3. Molfesum in summa, tom. 1. tract. 4. cap. 2. n. 21. Fernandez de Heredia in disputationibus mixtis, de confirm. dist. 5. part. 2. dub. 1. num. 6. Etium in 4. sent. dist. 7. §. 18. Zambranus de casibus occurrentibus in art. mortis, cap. 2. dub. 4. num. 1. qui citat Henriquez, Adrianum, Sotum, Ledesnam, Navarrum, Rodriguez, Covarruviam, & Suarez, dummodo non adsit contemptus.

2. Sed difficultas est, an notabilis negligentia contemptus censeatur, ut si quis data opportunitate suscipiendi istud Sacramentum, qualem postea non facile habiturus sit, illud suscipere intermitat: Affirmativè respondent Richardus, Bonaventura, Durandus, Marsilius, Paludanus, Major, Sylvelter, Toletus, & alij apud Fernandez in exam. Theol. mor. part. 3. §. 5. n. 1. & Layman in Theol. mor. lib. 1. tract. 3. cap. 5. n. 4.

3. Sed ipsi meritò negativam sententiam docent cum Caietano, Soto, Navarro, Victoria, & alijs. Et ratio est, quia ait Layman, multa animæ salubria facere intermitimus, quia cogitamus absolute ad salutem nobis necessaria non esse, quæ tamen non contemnimus; sed hoc accidit in casu nostro; ergo. Notandum est tamen, per accidens, ut ratione scandali, possit amissionem hujus Sacramenti esse peccatum mortale, igitur secluso scandalo, & contemptu illud omittere non erit crimen lethale.

men unquam suscipit, per totam vitam exponit se periculo, ac proinde peccat nunc mortaliter, nunc venialiter ratione circumstantiarum, & sunt res morales cum circumstantiis accipiendae; peccat, inquam, nisi per aliquam ignorantiam excusetur. Taceo quod sacramentum hoc non videtur omitti posse deliberate per totum vite tempus sine aliquo contemptu, aut scandalo. Et ita hanc sententiam Ex rationibus supradictis tenet novissime ex insigni Universitate Sorbonica Philippus Gamachus in summa Theol. tom. 3. q. 69. c. 9.

4. Verum his non obstantibus, ego puto nullum adesse praeceptum per se suscipiendi Confirmationem, adhuc data opportunitate. Ita D. Thom. in 3. part. q. 72. artic. 8. ad 4. Ochagavia de Sacrament. Confirmat. q. 12. num. 3. Prapolutus in 3. part. q. 72. art. 8. num. 38. Granadus de Sacrament. in 3. part. controv. 5. tracl. 4. dist. 1. num. 4. & ita etiam ex Soto, Covarruvias, Vasquez, Suarez & Coninch, tenet Hurtadus de Sacrament. Confirm. difficult. 11. quia praedicti Pontifices non agunt de necessitate simpliciter, quae efficit praeceptum, sed de necessitate secundum quid, quae indicat quamdam utilitatem. Praeterea hoc praeceptum nec scriptura, neque Ecclesia imposuit, quia Ecclesia circa Sacramenta tantum solet determinare tempus, in quo debeant recipi, ut videmus in sacramento Eucharistiae, & Poenitentiae. Sed circa hoc sacramentum nullum tempus determinavit Ecclesia, in quo debeat recipi; ergo non est aliquod praeceptum obligans ad receptionem illius.

Sup. hoc vide precedentem Ref. & alias Ref. & §§. ejus nor. & si gnanter lege infra. §. ult. Ref. 24.

RESOL. XIX.

An in aliquo casu in articulo mortis teneatur quis sumere Sacramentum Confirmationis? Et an sit peccatum saltem veniale omittere hoc Sacramentum? Ex p. 5. tr. 3. Ref. 32.

§. 1. Hanc quaestionem non ita facile apud multos invenies, & ad illam affirmativè respondet Ochagavia de Sacrament. Confirmat. quaest. 12. num. 4. ubi sic ait: Absolutè, & simpliciter loquendo, neque erit peccatum mortale, neque veniale, omittere hoc sacramentum, quia nullum extat praeceptum de illo recipiendo: per accidens tamen poterit esse peccatum veniale, omittere Confirmationem, si censeatur esse aliqua prodigalitas in ea omittenda, vel nonnulla temeritas in aggrediendo sine illa, pericula mortis, imò erit peccatum mortale, si relinquatur Confirmatio per contemptum, aut si quis eam relinquere in articulo mortis, quando haberet conscientiam peccati mortalis, & non posset recipere aliud sacramentum, quia tunc cum sola attritione existimata contritio possit salvari per hoc sacramentum, quia maxima temeritas videtur remedium ita facile relinquere, & expectare contritionem, quae valde difficilis est. Ita Ochagavia.

Sup. hoc doctrina supra in Ref. 17. & in aliis ejus not.

Sup. hoc ibidem §. Sed difficultas. & infra in fine, Ref. 24. §. ult.

RESOL. XX.

An liceat ministrare hoc Sacramentum Confirmationis personaliter interdico, qui causam dederit? Et an hoc idem dicendum sit de Sacramento Baptismi? Et an, qui sic ministraret utrumque horum Sacramentorum, non peccaret per violationem interdicti, sed quia ministraret in peccato mortali,

& proinde non faceret duo peccata; primum, quia ministraret in peccato, secundum, quia violaret interdictum? Ex part. 5. tractatu decimo, Resolut. 63.

§. 1. POnam hic id, quod sentit circa praesentem quaestionem Faber de cens. in 4. sent. dist. 15. quaest. 1. dist. 5. cap. 2. num. 17. ubi sic ait. Quod dictum est de sacramento Baptismi, dicendum est quoque de sacramento Confirmationis. Ratio est, quia, cap. quoniam, de sent. excomm. in 6. equiparantur Baptismus, Confirmatio, quoad eorum ministerium in interdicto; dicitur enim ibi: quoniam cum Baptismo, & Confirmatione, quae nedum parvulis, sed adultis propter periculum exhiberi possunt licite tempore interdicti, &c. In quocumque ergo interdicto tam locali, quam personali licitum est ministrare haec duo sacramenta, & cum non distinguatur de interdicto personali, & gratiae sint ampliandae, & poenae restringendae, mihi videtur quod etiam personaliter interdictus, qui causam dedit interdicto, possit utrumque sacramentum dare propter mortis periculum. Velle autem excipere interdictum personale, videtur fieri sine ratione. Quod autem ait Suarez, quia, in cap. Alma interdictus personaliter ob causam datam interdicto eximi à concessione ministrationsis sacramenti Poenitentiae, & consequenter à ministrationse sacramenti Baptismi, & Confirmationis, quia haec sine previo sacramento Poenitentiae ministrare licite non possunt, hoc est accidentarium, & oritur ex alia radice, scilicet; quia non licet ministrare sacramentum in peccato mortali, non autem quia hoc sit prohibitum vi interdicti. Item qui sic ministraret utrumque horum sacramentorum non peccaret per violationem interdicti, sed quia ministraret in peccato mortali, & proinde non faceret duo peccata. Secundum Suarez autem faceret duo peccata. Primum, quia ministraret in peccato mortali. Secundò, quia violaret interdictum, idè illa opinio Suarez mihi non probatur. Ita Phil. Faber, an probabiliter, judicent alij.

Sup. contesto in hac Resol. usque ad eas verbi. Item. & in tom. 3. tr. 11. Resol. 2. à lin. 6.

RESOL. XXI.

Notabilia quadam circa Patrimum in Sacramento Confirmationis. Et inter alia tandem quaritur, an Religiosi Mendicantes possint esse Patrini in hoc Sacramento? Et quid de Episcopis Religiosis? Ex part. 3. tr. 4. Resolut. 21.

§. 1. Primum nota, dictum Patrimum non contrahere obligationem instruendi confirmatum, quia id jure statutum non reperitur, sicuti de patrino Baptismi. Ita Coninch. de Sacrament. q. 72. art. 10. Layman in Theol. mor. lib. 5. tr. 3. c. 6. n. 1. qui citat Henriquez, quidquid dicat Sylvius in 3. p. q. 72. art. 10.

2. Secundò est valde probabile, quòd si non confirmatus teneat alterum in hoc sacramento, non contrahat cognitionem spirituales, quia ille non est legitimus susceptor, ut patet in cap. in Baptismo, de consecratione, dist. 4. sed in Baptismo illegitimus susceptor nullam contrahit cognitionem spirituales, ut patet. Ergo idem est dicendum in sacramento Confirmationis. Ita Coninch. de Sacrament. q. 72. art. 10. num. 94. qui citat Suarez, Nugnus in 3. p. q. 72. art. 10. qui citat Victoriam, quidquid

Sup. hoc in Ref. seq. & in aliis ejus primae not. Sup. hoc in Ref. seq. §. 1. ante meos verbi. In Baptismo, & in aliis ejus annot.